

गोमन्दः पर्वतो राजन् सुमहान् सर्वधातुकः । यत्र नित्यं निवसति श्रीमान् कमललोचनः ।
 मोक्षिभिः सङ्गतो नित्यं प्रभुर्नारायणो हरिः । कुशदीपे तु राजेन्द्र पर्वतो विद्रुमैश्चितः ।
 खनामनामा दुर्द्धर्षो द्वितीयो हेमपर्वतः । द्युतिमान्नाम कौरव्य तृतीयः कुमुदो गिरिः ।
 चतुर्थः पुष्पवान्नाम पञ्चमस्तु कुशेश्वरः । षष्ठा हरिगिरिर्नाम षडेते पर्वतोत्तमाः ।
 तेषामन्तरविष्कम्भो द्विगुणः सर्वभागशः । श्रौद्धिदं प्रथमं वर्षं द्वितीयं वेणुमण्डलं ।
 तृतीयं सुरथाकारं चतुर्थं कम्बलं स्मृतं । धृतिमत् पञ्चमं वर्षं षष्ठं वर्षं प्रभाकरं ।
 सप्तमं कापिलं वर्षं सप्तैते वर्षलम्भकाः । एतेषु देवगन्धर्वाः प्रजाश्च जगतीश्वर ।
 विहरन्ते रमन्ते च न तेषु म्रियते जनः । न तेषु दस्यवः सन्ति स्वेच्छजात्योऽपि वा नृप ।
 गौरप्रायो जनः सर्वः सुकुमारश्च पार्थिव । अवशिष्टेषु सर्वेषु वक्ष्यामि मनुजेश्वर ।
 यथाश्रुतं महाराज तदव्ययमनाः शृणु । क्रौञ्चदीपे महाराज क्रौञ्चो नाम महागिरिः ।
 क्रौञ्चात् परो वामनको वामनादन्धकारकः । अन्धकारात् परो राजन् सैनाकः पर्वतोत्तमः ।
 सैनाकात् परतो राजन् गोविन्दो गिरिरुत्तमः । गोविन्दात् परतो राजन् निविडो नाम पर्वतः ।
 परस्तु द्विगुणस्तेषां विष्कम्भो वंशवर्द्धन । देशास्तत्र प्रवक्ष्यामि तन्मे निगदतः शृणु ।
 क्रौञ्चस्य कुशलो देशो वामनस्य मनोनुगः । मनोनुगात् परश्चाण्डो देशः कुरुकुलोद्धह ।
 उष्णात् परः प्रावरकः प्रावारादन्धकारकः । अन्धकारकदेशात्तु मुनिदेशः परः स्मृतः ।
 मुनिदेशात् परश्चैव प्रोच्यते दुन्दुभिखनः । सिद्धचारणसङ्कीर्णो गौरप्रायो जनाधिप ।
 एते देशा महाराज देवगन्धर्वसेविताः । पुष्करे पुष्करो नाम पर्वतो मणिरत्नवान् ।
 तत्र नित्यं प्रवसति स्वयं देवः प्रजापतिः । तं पर्युपासते नित्यं देवाः सर्वे महर्षयः ।
 वाग्भिर्मनोऽनुकूलाभिः पूजयन्तो जनाधिप । जम्बूदीपात् प्रवर्त्तन्ते रत्नानि विविधानि च ।
 एवं द्वीपेषु सर्वेषु प्रजानां कुरुनन्दन । ब्रह्मचर्येण सत्येन प्रजानां हि दमेन च ।
 आरोग्यायुःप्रमाणाभ्यां द्विगुणं द्विगुणं ततः । एको जनपदो राजन् द्वीपेष्वेतेषु भारत ।
 उक्ता जनपदा येषु कर्म चैकं प्रदृश्यते । ईश्वरो दण्डमुद्यम्य स्वयमेव प्रजापतिः ।
 द्वीपानान्तु महाराज रचंस्तिष्ठति नित्यदा । स राजा स शिवो राजन् स पिता प्रपितामहः ।
 गोपायति नरश्रेष्ठ प्रजाः सजडपण्डिताः । भोजनञ्चात्र कौरव्य प्रजाः स्वयमुपस्थितं ।
 सिद्धमेव महाबाहो तद्धि भुञ्जन्ति नित्यदा । ततः परं समा नाम दृश्यन्ते लोकसंस्थिते ।
 चतुरस्रं महाराज त्र्यस्रंश्चतु मण्डलं । तत्र तिष्ठन्ति कौरव्य चत्वारो लोकसम्पताः ।
 दिग्गजा भरतश्रेष्ठ वामनैरावतादयः । सुप्रतीकस्तथा राजन् प्रभिन्नकरटामुखः ।
 तस्याहं परिमाणन्तु न सङ्ख्यातुमिहोत्सहे । असङ्ख्यातः स नित्यं हि तिर्यगूर्द्धमधस्तथा ।
 तत्र वै वायवो वान्ति दिग्मयः सर्वाभ्य एव च । असम्बद्धा महाराज तान्निगृह्णन्ति ते द्विपाः ।
 पुष्करैः पद्मसङ्काशैर्विकसद्भिर्महाप्रभैः । शतधा पुनरेवाशु ते तान् मुञ्चन्ति नित्यशः ।

४५०

४५५

४६०

४६५

४७०

४७५